

Folkhälsomyndigheten

Miljö- och energidepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
petter.hojem@regeringskansliet.se

Handläggare
Sanna Lignell

Vårt ärendenummer
1808-2016

Ert ärendenummer
M2016/01735/KI

Datum
2016-10-20

Sida
1 (3)

Folkhälsomyndighetens remissyttrande över delbetänkande från Miljömålsberedningen med förslag om en klimat- och luftvårdsstrategi för Sverige

Folkhälsomyndigheten har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter angående rubricerade remiss och har följande att anföra:

Övergripande synpunkter

Folkhälsomyndigheten är utifrån sitt uppdrag och ansvarsområde positiv till den föreslagna klimat- och luftvårdsstrategin. Strategin pekar ut strukturen för och utgör en bra grund för det nationella arbetet med klimat- och luftfrågor, vilket kan ge positiva effekter på både miljö och folkhälsa.

Genomgående anser Folkhälsomyndigheten att strategin i större utsträckning borde framhålla synergier mellan miljö och hälsa eftersom en god miljö är en direkt förutsättning för god folkhälsa. Åtgärder för miljön och klimatet bidrar ofta även indirekt till folkhälsan genom t.ex. minskad exponering för luftföroreningar och buller samt ökade möjligheter till friluftsliv och fysisk aktivitet i form av aktiva transporter (gång och cykel). Dessa och liknande kopplingar mellan miljö och folkhälsa utgör viktiga incitament för arbete med miljö/klimatfrågor och bör därför framhållas.

Specifika synpunkter

Kapitel 5. Etappmål för utsläppsbanan mot det långsiktiga klimatmålet

Folkhälsomyndigheten skulle gärna se att strategin även innehöll utsläppsmål kopplat till konsumtion eftersom ett nettonollutsläpp av växthusgaser kräver utsläppsminskningar inom konsumtionssektorn.

Kapitel 6. Centrala horisontella styrmedel och strategier

Folkhälsomyndigheten tillstyrker att klimatfrågan ska integreras i alla politikområden och att alla samhällsmål omformuleras så att de är förenliga med klimatmålen så länge de inte är i

konflikt med det övergripande målet för folkhälsopolitiken. Folkhälsomyndigheten håller också med om att utsläppsminskande strategier bör samordnas med andra samhällsmål för att uppnå synergier. Folkhälsomyndigheten vill i detta sammanhang särskilt betona vikten av att samordna med folkhälsomålen (t.ex. mål 5 om miljöer och produkter samt mål 9 om fysisk aktivitet) där det finns många möjligheter till synergier.

Folkhälsomyndigheten vill också understryka att klimatmålen och de utsläppsminskande åtgärderna bör vara förenliga med och viktas mot den stora samhällsomställning som krävs för anpassningen till ett förändrat klimat. Folkhälsomyndigheten anser att detta borde framgå tydligt i klimat- och luftvårdsstrategin, vilket det inte gör. Förtätning av bebyggelse i syfte att minska och effektivisera transporter är ett exempel på en utsläppsminskande åtgärd där man bör uppmärksamma målkonflikter, synergieffekter och samverkansfördelar. Ur ett folkhälsoperspektiv är det positivt om förtätningen leder till ökade möjligheter till aktiva transporter. Ur både folkhälso- och klimatanpassningsperspektiv kan förtätningen däremot bli negativ om den innebär att grönytor och blåtor ersätts med bebyggelse och hårdgjorda ytor. Det kan leda till minskad utevistelse och fysisk aktivitet, och det ökar sårbarheten för de extrema skyfall och höga temperaturer som följer av ett förändrat klimat.

Kapitel 7. Strategier och styrmedel, transporter och arbetsmaskiner och Kapitel 15. Förslag till etappmål för luftföroreningar

Folkhälsomyndigheten är positiv till Miljömålsberedningens förslag att verka för ett transporteffektivt samhälle genom att bland annat göra gång-, cykel- och kollektivtrafik normgivande i planeringen (kapitel 7) och stödjer även förslaget till etappmål om begränsade utsläpp från vägtrafik i tätort och ökad andel kollektivtrafik, cykel, gång (kapitel 15). En ökad andel aktiva transporter (gång och cykel) och bättre luftkvalitet i tätorter bidrar till bättre hälsa.

I kapitel 7.5.3 om mål och ansvar för arbetsmaskiner används ordet *klimatanpassning* och syftar då till åtgärder för minskad klimatpåverkan. Detta bör undvikas eftersom det skapar missuppfattningar om vad som egentligen avses. Klimatanpassning avser åtgärder för att anpassa samhället till ett förändrat klimat och inte åtgärder för att minska klimatpåverkan.

Kapitel 8. Strategier och styrmedel, övriga sektorer

I det viktiga arbetet med energieffektivisering av bostäder anser Folkhälsomyndigheten att det är viktigt att försäkra sig om att åtgärderna som sätts in inte skapar hälsoproblem, exempelvis genom att inomhusmiljöns kvalitet försämras (t.ex. förändrad ventilation).

Kapitel 10. Utsläpp av växthusgaser kopplade till import och export

Folkhälsomyndigheten är positiv till arbete för att minska konsumtionen av kött eftersom det bidrar till både bättre miljö och hälsa, men saknar förslag på konkreta åtgärder i strategin. Folkhälsomyndigheten anser dessutom att arbete för att minska köttkonsumtionen borde kopplas till fastslagna utsläppsmål för konsumtion (se kommentar till kapitel 5).

Kapitel 12. Konsekvensanalys av etappmål och strategier

Folkhälsomyndigheten anser att det är en brist att konsekvensanalysen inte inkluderar de klimatpolitiska åtgärdernas positiva effekter på hälsan och de minskade samhällskostnader som följer av detta. Hälsospekter och kostnader för ohälsa kan i större utsträckning än vad som görs idag användas som incitament för miljöåtgärder, men det kräver att hälsokonsekvenserna tydliggörs.

Beslut om detta yttrande har fattats av avdelningschefen Anna Bessö. I den slutliga handläggningen har enhetschefen Agneta Falk Filipsson deltagit. Utredaren Sanna Lignell har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Sanna Lignell